

Hámos Gusztáv – Katja Pratschke: Construction

Molnár Ani Galéria, 2021. június 18 – szeptember 10.

Megnyitó: 2021. június 18., 18 óra

A kiállítást megnyitja: Mucsi Emese, a Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ kurátora

A kiállítás kurátora: Boros Lili, művészettörténész

Hámos Gusztáv és Katja Pratschke Construction című kiállítása első egyéni bemutatkozásuk magyarországi magángalériában. A művészeket a Molnár Ani Galéria 2020 óta képviseli, ezért e tárlat együttműködésük egyik első állomása. Az alkotópáros elsődleges műfaja a fotófilm, azaz – megfogalmazásuk szerint – nagyrészt fotografikus állóképeket tartalmazó film. Munkáik az álló- és mozgókép viszonyát, a fotó kinematográfiai kontextusát és a téridő viszonylatba helyezett képet kutatják. E két típusú kép egyesítése különböző időtapasztalásokat eredményez. Míg a film folyamatosan „keletkezik”, a konstruálódó idő érzését generálja; a jelen illúzióját teremti meg attól függetlenül, hogy a néző idejéhez viszonyítva a múltban keletkezett, addig a fotó a múltat mutatja: azt látjuk az állóképen, ami már megtörtént. Elméleti művek hivatkozásait Henri Bergson, Gilles Deleuze, Roland Barthes tevékenységéből találhatjuk meg náluk.

Hámos és Pratschke fotófilmjeiben az a két komponens hangsúlyos, amely egyébként a képi narratívának és egyáltalán a narratívának, az irodalmi elbeszéléseknek is az alapja. Ez a két komponens a tér és az idő, amelyben a szubjektum valamilyen módon elhelyezkedik és mozog. A tér ad ugyanis lehetőséget arra, hogy az egyén időben kibontakozó folyamatban legyen láttatva. Michel Foucault terminológiájával élve („Más terekről”, eredeti megjelenés: 1967): a heterotópiák a válságban vagy inkább átmeneti helyzetben lévő helyei, amellyel szemben állnak az antropológiai helyek. Az ezredfordulótól együtt dolgozó alkotópáros ezért is foglalkozhat alapvetően városképekkel, melyeket fotófilmekben, installációk formájában és könyveken keresztül tematizálnak. Hámos 1974–2019 között, különböző városokban, például Budapesten, New Yorkban, Berlinben, Isztambulban, Bombayben készített fotói a városi tapasztalat összegzését adják. A városra szociális, politikai, emocionális és személyes térként tekintenek, úgy láttatják a várost, ahogyan másként nem láthatóak, ahogyan eddig nem voltak reprezentálva: a marginalizált, a láthatatlan, a nem-hivatalos oldalát mutatják a térnek. Más szóval: városi látványokat és városmodelleket, tér- és időbeli átjárókat, határokat, küszöböket, az átmenet helyeit teszik újszerű módon érzékelhetővé.

Első közös fotófilmjüket jól ismerheti a hazai közönség is: az Elcserélt testek (Fremdkörper) a Ludwig Múzeum gyűjteményében található és számos alkalommal szerepelt a múzeum kiállításain. A Molnár Ani Galéria Construction című kiállításán két fotófilm látható: a Kötél és az itt debütáló Városok (Territóriumok és hely-foglalás) A Kötél Ambrose Bierce amerikai polgárháború idején játszódó A Bagoly-folyó című novelláján alapul.

A Peyton Farquhar alabamai vasúti hídon való felakasztásának körülményeit mutató állóképek sora egy folyamatos narratívával társul, amelyet Étienne-Jules Marey francia kronofotográfus gondolatait és kísérleteit szemléltető fotószekvenciák szakítanak meg. A Városok (Territóriumok és hely-foglalás) témái a városnegyedek, kerületek, terek, melyeket jól érzékelhető határok jelölnek és mindegyik a befogadásról vagy kirekesztésről szól (a Városok-sorozatot Italo Calvino Láthatatlan városok című remekműve inspirálta). A képeket és a narrációt énekhang kíséri, vagy egy időben, vagy késleltetve, utóbbinál a dalok az elmondott szöveg echojaként érzékelhetők. A városok sajátos dallamát önálló zajviláguk alkotja; zene és narráció egységes filmhangot képez.

Hámos és Pratschke megközelítése hasonlítható Aby Warburg híres Mnemosyné atlaszához (1924–1929). Warburg a hatalmas tablókra helyezett kutatásaihoz és előadásaihoz gyűjtött képeket tartalmazó gyűjteményben szemlélteti az antikvitás örökségének a 20. századig történő tovább élését. A kiállításon a tablószerűen bemutatott városfotók (Ikarosz, Városminták) elrendezése hasonlít Warburg tablóihoz, amik úgyszintén témák szerint csoportosítva vizsgálják a tudás eredetét geográfiai viszonylatban. A Városok így nem a valóság hú tükrei, hanem azok konstrukciói, ha tetszik: értelmezések és viszonyhelyzetek kijelölései.

Boros Lili művészettörténész, kurátor

A kiállítás támogatói:

Külön köszönet a Collegium Hungaricum Berlin-nek az együttműködésért:

CHB

Gusztáv Hámos – Katja Pratschke: Construction

Ani Molnár Gallery, 18 June – 10 September, 2021

Opening: June 18 2021, 6 pm

Opening speech: Emese Mucsi, curator of the Robert Capa Contemporary
Photography Center

Curator of the exhibition: Lili Boros, art historian

The exhibition of Gusztáv Hámos and Katja Pratschke Construction is their first solo exhibit in a Hungarian art gallery. The artists have been represented by Ani Molnár Gallery since 2020, so this exhibition is one of the first stages of their collaboration. The primary medium of the artists is photofilm, i.e. – according to them – a film consisting mostly of photographic still images. Their works examine the relationship between still and moving images, the cinematic context of photography, and the image's relation to space-time. The unification of these two types of images leads to different experiences of time. While the film is constantly 'becoming', it generates the sense of time continuously coming into being, it creates the illusion of the present even though it was recorded in the past relative to the time of the viewer, the photo shows the past: what we see on the still image has already happened. Their theoretical references are based on the works of Henri Bergson, Gilles Deleuze and Roland Barthes.

In Hámos and Pratschke's photofilms, those two components are emphasized that constitute the basis of visual narrative and in point of fact of narratives in general, including literary narratives. These two components are space and time, in which the subject is located and moving in some way. Space lets the subject to be seen in a duration that unfolds in time. According to the terminology of Michel Foucault ("Of Other Spaces," originally published in 1967): heterotopias are places of those who are in crisis or rather in transition, as opposed to anthropological places. This is probably why the two artists, who have been working together since the turn of the millennium, primarily deal with cityscapes, which they thematize in photofilms, installations and books. Hámos's photographs taken between 1974 and 2019 in different cities, – among others – in Budapest, New York, Berlin, Istanbul, Bombay and summarize the urban experience. They show the city as a social, political, emotional, and personal space, as it is otherwise not seen, as it has not been represented before: they show the marginalized, the invisible, the unofficial faces of space. In other words, they make perceptible urban sights and city models, gateways of space and time, borders, thresholds, places of transition in a novel way.

Their first joint film is well known to the Hungarian public as well: *Transposed Bodies* (*Fremdkörper*) is part of the Ludwig Museum's collection and has been featured in the museum's exhibitions several times. The exhibition entitled *Construction* features two photographic films: *The Rope* and *Cities (Territories & Occupation)*, which debuts here. *The Rope* is based on Ambrose Bierce's *An Occurrence at Owl Creek*, a short story set during the American Civil War. A series of still images showing the circumstances of the hanging of Peyton Farquhar on the Alabama Railway Bridge is accompanied by a continuous narrative, interrupted by photographic sequences illustrating the thoughts and experiments of French chronophotographer Étienne-Jules Marey. *The Cities (Territories & Occupation)* deals with neighborhoods, districts, squares, which are marked by definite boundaries, and are all about inclusion or exclusion (the *Cities* series was inspired by Italo Calvino's masterpiece *Invisible Cities*). The images and narration are accompanied by a singing voice, either simultaneously or delayed, in the latter case the songs can be perceived as echoes of the narrated text. The peculiar melody of the cities is composed of their noises; music and narration form a unified cinematic sound. Hámos and Pratschke's approach is similar to Aby Warburg's famous *Mnemosyne Atlas* (1924–1929). Warburg illustrates the survival of the legacy of antiquity until the 20th century in a collection of images collected for his research and lectures placed on huge panels. The panel-like installation of the city photographs (*Icaros*) at the exhibition is similar to Warburg's panels, which also examine the origin of knowledge in geographical terms, and are grouped by theme. *Cities* are thus not faithful mirrors of reality, but their constructions, or interpretations and point out references between the elements of the city.

Lili Boros, art historian, curator

The exhibition is supported by:

Special thanks to Collegium Hungaricum Berlin for the cooperation:

